

Vergaderjaar 1984–1985 Nr. 202a

18738

Instelling van een provincie Flevoland, indeling bij die provincie van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad en Zeewolde en overgang naar die provincie van de gemeenten Noordoostpolder en Urk; tevens houdende wijziging van de Provinciewet en enkele andere wetten (Wet instelling provincie Flevoland)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT¹

Vastgesteld 11 juni 1985

Stand van de C.D.A.-fractie

Een grote meerderheid van de leden van de C.D.A.-fractie had voornamelijk nogal wat bedenkingen ten opzichte van het instellen van een nieuwe polderprovincie. Daarom stelden deze leden prijs op een gedegen behandeling van het voorliggende voorstel van wet.

Zij betreurden het snelle tempo van behandeling waarmee kennelijk wordt beoogd weinig tijd aan de Eerste Kamer en aan de beantwoording van het voorlopig verslag te wijden. Niettemin stelden deze leden er prijs op dat na ontvangst en beantwoording van de memorie van antwoord, zij in ieder geval nog als fractie in de gelegenheid worden gesteld zich opnieuw te beraden.

Zij waren er niet van overtuigd dat dit kan gebeuren binnen de tijdsplanning die de minister voor ogen staat, zeker niet indien de beantwoording van het voorlopig verslag zodanig zou zijn, dat er nog behoefte zou bestaan aan een ander voorlopig verslag.

De volgende vragen met betrekking tot het voorstel van wet zagen deze leden gaarne beantwoord.

Zowel in de betreffende stukken als in de mondelinge gedachtenwisseling wordt de nadruk gelegd op de constatering dat de bevolking en de haar vertegenwoordigende bestuursorganen de provinciale eenheid van dat gebied nastreven (zie onder andere pagina 19 memorie van toelichting, stuk 18738, nr. 3).

Beschikt de minister naast de uitspraken van die bestuursorganen ook over feitenmateriaal waaruit blijkt dat de bevolking in welke omvang dan ook die mening is toegedaan?

Zo ja, wil hij die gegevens dan overleggen?

Zo niet, hoe komt hij dan tot deze constatering?

Telde overigens het verlangen van de bevolking en de haar vertegenwoordigende bestuursorganen van Rijnmond, Twente en de Agglomeratie Eindhoven eveneens mee bij de niet totstandkoming van een eigen provincie?

Verbindt de minister aan zijn beleid omtrent Rijnmond, Twente en de Agglomeratie Eindhoven de conclusie, dat daarmee gehandeld wordt in overeenstemming met de wensen van de plaatselijke bevolking en de bestuurders of is hier soms sprake van ongelijke behandeling in het

¹ Samenstelling: Kaland (CDA), Postma (CDA), Buijsert (CDA), Mw. J. H. B. van der Meer (PvdA), (voorzitter), Van der Ploeg (PvdA), Feij (VVD), Geertsema (VVD), Vis (D'66), Vogt (PSP), IJmker (CPN), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF) en Van der Jagt (GPV).

honoreren van verlangens van plaatselijke bevolking omtrent de inrichting van hun eigen bestuur?

Bij de keuze tussen de drie alternatieven wordt de voorkeur uitgesproken voor een nieuwe zelfstandige polderprovincie. Het eerste en belangrijkste argument is dat een evenwichtig beleid gevoerd zal worden dat bijdraagt tot een harmonische ontwikkeling van het gebied als geheel.

Wat is er gewijzigd sinds in het voorontwerp van «Wet strekkende tot provinciale indeling van de Zuidelijke IJsselmeerpolders» de memorie van toelichting van dat voorontwerp op pagina 4 vermeldde «wij hebben in het geval van de indeling van de IJsselmeerpolders het doorslaggevend gewicht toegekend aan de relaties met het oude land en dus een indeling van het nieuwe land daarbij»? En verder «de relatie tussen met name Almere en Lelystad enerzijds en het gebied rond Amsterdam en het Gooi anderzijds zijn en blijven naar verwachting zodanig hecht dat het scheppen van een meer dan in het verleden gescheiden provinciegrens onverstandig zou zijn.»

Is de minister nu van oordeel dat zowel de maatschappelijke als de sociaal-economische en de culturele samenhangen tussen de Noordoostpolder en Urk enerzijds en Almere anderzijds hechter zijn dan van laatstgenoemde gemeente met Amsterdam?

Welke is overigens de betekenis van de zinsnede op pagina 19 van de memorie van toelichting «Nu de gedachte aan «provincies nieuwe stijl» is verlaten, vermindert daarmee ook het doorslaggevende belang van de verzorgingsrelaties voor de provinciale indeling van gemeenten. Aan samenhangen welke verband houden met het klassieke provinciale pakket van taken en bevoegdheden wordt nu meer belang gehecht.»

Kan dit iets anders betekenen dan «In de geschetste omstandigheid wordt niet meer overwogen tot een ingrijpende herverkaveling van de provinciale territoria te komen, zodat de reeds decennia bestaande relaties tussen provincies en gemeenten op grond van het klassieke pakket van taken en bevoegdheden van de provincie niet wordt doorbroken?»

Wat betekent deze uitspraak voor Noordoostpolder en Urk?

Geldt dit ook voor nog niet provinciaal ingedeelde gemeenten?

Moet daarbij niet uitgegaan worden van het totale huidige takenpakket van de provincies, waarbij, ook nu de gedachte aan «provincies nieuwe stijl» is verlaten, onmiskenbaar nog steeds een verschuiving in de richting van plannende taken en bevoegdheden is te constateren, taken en bevoegdheden waarvoor juist de maatschappelijke samenhangen, zoals de arbeidsmarkt en de woningmarkt, maar ook de oriëntatie ten aanzien van de verzorging doorslaggevend zijn?

Leidt dit totale provinciale takenpakket niet bij sterke voorkeur tot een indeling van nog niet provinciaal ingedeelde gemeenten volgens het «nodale» principe, dat naar het inzicht van de leden van de C.D.A.-fractie ook terecht het leidend beginsel is van de Verstedelijkingsnota?

Moet ook niet op gronden ontleend aan de ruimtelijke ordening, die immers als primaire doelstelling heeft de ruimtelijke structuren te ontwikkelen, die de bestaande en gewenste maatschappelijke samenhangen ondersteunen en versterken, tot een indeling volgens het nodale principe worden besloten?

Leidt in dit licht gezien overigens ook de klassieke taak van de provincies «namelijk het verzorgen van de verkeers- en vervoersinfrastructuur» niet tot deze conclusie? Draagt, met andere woorden, de op pagina 20 van de memorie van toelichting als belangrijkste argument voor de keuze van de polderprovincie genoemde «verwachting, dat in een zelfstandige provincie met een eigen provinciaal bestuur een evenwichtig beleid gevoerd zal worden, dat bijdraagt tot een harmonische ontwikkeling van het gebied als geheel», niet het grote risico in zich, dat daarmee een disharmonie met de omringende gebieden wordt bereikt?

Is er daartegenover één ontwikkeling te noemen in de sinds 1962 door het provinciaal bestuur van Overijssel bestuurde Noordoostpolder, die als voorbeeld zou kunnen gelden voor de risico's die het gevolg zouden kunnen zijn indien verschillende stukken van Flevoland vanuit verschillende

optieken (verder) worden ontwikkeld, en die het kabinet wenst te vermijden (pagina 19 memorie van toelichting)?

De ontwikkeling van de bevolking van de beoogde polderprovincie baseert de minister op het aantal te bouwen woningen. Het kwam de aan het woord zijnde leden voor dat bij een stabiliserende bevolking en bij een beleid volgens de conceptie «de compacte stad», dit nogal wat risico's inhoudt.

Wil de minister de nationale bevolkingsgroei tot 2000, eveneens gebaseerd op het aantal te bouwen woningen min de te slopen woningen, in zijn memorie van antwoord vermelden en die toetsen aan de te verwachten bevolkingsomvang in Nederland op grond van de te verwachten demografische ontwikkelingen? Hoe hoog raamt de minister de extra kosten van de in Flevoland te vestigen gedeconcentreerde rijksdiensten?

Indien Markerwaard en Flevoland bij Noord-Holland zouden worden gevoegd, welke zou dan de totale oppervlakte gesplitst in land en water van deze provincie worden? Kan de minister ter vergelijking de oppervlakte van Brabant en Gelderland vermelden?

In de nota naar aanleiding van het eindverslag merkt de minister op dat er geen lineair verband is tussen draagvlak en kwaliteit van taakuitoefening,

Geldt deze opmerking ook voor gemeenten en energiebedrijven waar de regering – in het eerste geval dezelfde minister – wel een relatie legt tussen draagvlak en kwaliteit van de taakuitoefening of is dit een gelegenheidsargument dat alleen geldt voor de beoogde polderprovincie?

Indien de taken en bevoegdheden van de beoogde nieuwe provincie identiek zijn aan die van de reeds bestaande provincies en de Grondwet «de bevoegdheid tot regeling en bestuur» aan het provinciaal bestuur overlaat, hoe kan de minister dan verklaren dat «... echter niet zo is dat de nieuwe provincie een kopie wordt van de bestaande provinciën»?

Wie stelt de voorwaarden genoemd op pagina 20 van de memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de Tweede Kamer voor de opbouw van de nieuwe provincie?

Indien doelmatigheid, flexibiliteit en het tegengaan van bureaucratisering en overbodige procedures leiden tot een «goedkope provincie», wil dat dan zeggen dat de overige provinciën te duur zijn vanwege overbodige procedures, bureaucratisering, inflexibiliteit en ondoelmatigheid?

Zo niet, wat blijft dan over van deze argumentatie?

Indien het de pioniersmentaliteit zou zijn waarop de hoop is gebaseerd, wil de minister dan een opgave verstrekken van het aantal in dienst zijnde ambtenaren bij de zes gemeenten en het gemiddelde aantal ambtenaren in gemeenten van dezelfde omvang?

Met het oog op de werking van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen rees de vraag of er een «overkill» van bestuur dreigt te ontstaan nu er op ongeveer 170 000 inwoners: zes gemeentebesturen werkzaam zijn (Raden en B.W.'s); er minstens één regio moet worden gevormd waarin alle gemeenschappelijke regelingen worden geconcentreerd (Algemeen bestuur en dagelijks bestuur); een provinciaal bestuur (P.S. en G.S.).

Kan de minister aangeven welke gemeenschappelijke regelingen c.q. samenwerkingsverbanden in de beoogde polderprovincie aanwezig zijn en welke gemeenten van die regelingen deel uitmaken?

Weliswaar is in artikel 55 bepaald dat bij Algemene Maatregel van Bestuur de uitkering uit het Provinciefonds zal worden geregeld, maar dat slaat slechts op de verdeelmaatstaf «gelijke delen». En dan nog na Provinciale Staten te hebben gehoord. Het zal duidelijk zijn dat op korte termijn onder druk van de Provinciale Staten, die ongetwijfeld zullen aandringen op volledige uitoefening van alle provinciale taken en bevoegdheden, en dus daarvoor geld zullen vragen en denken meer nodig te hebben en de nieuwe provincie gelijk wordt behandeld als de andere provinciën.

Indien dit zo zou zijn, wat brengt dat voor verandering aan in de kosten? Overschrijdt dat theoretische bedrag de 40 miljoen door de minister genoemd als te zijn budgettair neutraal?

Hoe hoog raamt de minister de extra kosten van de in Flevoland te vestigen gedeconcentreerde rijksdiensten?

Wat betreft het geringe inwonertal wordt onder andere verwezen naar de provincie Zeeland. Met het oog op het toetsen van het getal van 200 ambtenaren (mensen) is het relevant het aantal ambtenaren te mogen vernemen van deze nu kleinste provincie exclusief het personeel van de veerdiensten.

Kan de minister dan ook nog het totaal budget van deze provincie noemen en vergelijken met de bekende 40 miljoen die de minister op het oog heeft voor deze nieuwe provincie?

Wil de minister een omschrijving geven van de criteria van binnen-respectievelijk buitenwater, zoals die worden gehanteerd bij de toepassing van de uitkeringen van het Provinciefonds?

Wil hij voorts aangeven waarom er zulk een verschil in hoogte van uitkering bestaat tussen binnen- en buitenwater?

De minister kan toch moeilijk volhouden dat instelling van deze polderprovincie budgettair neutraal kan verlopen?

Vragen van de P.v.d.A.-fractie

De leden van deze fractie vroegen zich af of de termijn van twee weken, bedoeld in artikel 16, lid 5, niet erg kort is. Voor het verkiezen van een tijdelijk dagelijks bestuur zou deze termijn toereikend kunnen zijn. Nu met de datum van instelling het dagelijks bestuur optreedt als gedeputeerde staten en daarmee met de benoeming van het dagelijks bestuur in feite de benoeming van gedeputeerde staten plaatsvindt, vroegen de leden waarom de Kieswet daarvoor 41 dagen de gelegenheid geeft en onderhavige wet slechts 14 dagen.

Zou het niet juister zijn geweest om of die termijn te verlengen of om een ad interim-voorziening te treffen opdat met ingang van de datum van instelling de provincie provinciale staten hun gedeputeerde staten kan kiezen?

De leden van deze fractie vroegen wanneer het voorbereidingslichaam als bedoeld in artikel 15 voor het eerst bijeen komt. Wat is «zo spoedig mogelijk na de verkiezing» als bedoeld in artikel 13?

In de nota naar aanleiding van het eindverslag (18 738, nr. 8) op bladzijde 7 staat dat het lidmaatschap van een statenlid dat woonachtig is in de gemeente Urk of Noordoostpolder op grond van artikel W1 van de Kieswet zal eindigen met ingang van de datum van instelling van de provincie Flevoland. Met die mededeling waren de aan het woord zijnde leden het eens. Echter, wat staat er aan in de weg dat een inwoner van Urk of Noordoostpolder bij de verkiezingen, die vooralsnog gepland zijn voor 18 september 1985, tot lid van het algemene bestuur van het voorbereidingslichaam wordt gekozen?

Naar de wijze van zien van deze leden niets. Is het dan juist, zo vroegen zij, dat een inwoner als hiervoor bedoeld zowel lid van provinciale staten van Overijssel als lid van het voorbereidingslichaam kan zijn? En hoe moet de positie worden gezien als die inwoner, lid van dat voorbereidingslichaam, gekozen wordt tot lid van het dagelijks bestuur?

Kan (of zal) er dan niet een tegenstrijdigheid van behartiging van belangen optreden, namelijk enerzijds als lid van het voorbereidingslichaam en anderzijds als lid van provinciale staten (maar van gedeputeerde staten behoeft op voorhand ook niet uitgesloten te zijn tot de datum van instelling van de provincie Flevoland) van Overijssel? Deze leden zouden over het door hun gesignaleerde probleem geïnformeerd willen worden.

«Vanaf de instelling van de nieuwe provincie zal er sprake zijn van een normale provincie» en «Taken en bevoegdheden zijn identiek aan die van de reeds bestaande provinciale besturen. Het is echter niet zo dat de nieuwe provincie een copie wordt van de bestaande provincies: doelmatigheid, flexibiliteit en het tegengaan van bureaucratisering en overbodige procedures zijn uitgangspunt bij het formuleren van de voorwaarden voor de opbouw van de nieuwe provincie», aldus de memorie van antwoord (18 738, nr. 6) op bladzijde 20.

De leden van deze fractie zouden dit graag wat nader toegelicht zien.

In artikel 26 staat dat «in afwijking van het bepaalde in artikel 25 behouden de voor de datum van instelling genomen Koninklijke besluiten en besluiten van het provinciaal bestuur hun rechtskracht zolang het bestuur van de provincie niet anders bepaalt.»

Welke zijn de consequenties als het bestuur van het voorbereidingslichaam dit ex artikel 17 wel anders heeft bepaald? Met andere woorden, hoe verhouden artikel 17 en artikel 26 zich tot elkaar? En wat is in dat verband de relatie met artikel 53?

De leden van deze fractie vroegen zich af waarom in artikel 53, tweede lid, artikel 41 niet van overeenkomstige toepassing is verklaard.

Standpunt van de V.V.D.-fractie

De leden behorende tot de fractie van de V.V.D. verklaarden er zich vooralsnog niet van overtuigd, dat de regering met het voornemen tot instelling van een provincie Flevoland de meest optimale oplossing heeft gekozen voor de bestuurlijke problematiek van het betrokken gebied.

Zij erkenden dat een ideale oplossing niet voorhanden is, maar zij hadden met de Raad van State en met de Raad voor het Binnenlands Bestuur ernstige bezwaren tegen een nieuwe provincie met een zo beperkt draagvlak, zowel wat het aantal inwoners betreft als wat betreft het aantal gemeenten. Het aantal gemeenten zal ook in de komende jaren beperkt blijven tot zes. Het aantal inwoners dat op dit moment circa 170 000 bedraagt, zal naar de mening van de regering in een zodanig tempo toenemen dat de nieuwe provincie in het jaar 2010 evenveel inwoners zal hebben als de provincie Zeeland dan, zij het dat *die* inwoners dan wel verdeeld zijn over een dertigtal gemeenten.

Deze leden hadden overigens dezelfde twijfels als waarvan de C.D.A.-leden op pagina 11 van het voorlopig verslag van de Tweede Kamer blijk gaven, namelijk of zich niet een nieuw patroon aan het ontwikkelen is, waarbij Amsterdam probeert weer zoveel mogelijk inwoners binnen zijn eigen grenzen te houden. Deze leden erkenden gaarne dat in de Structuurschets Stedelijke Gebieden 1983 de groeikernstatus van Lelystad en Almere is gecontinueerd, doch die status alleen is niet in staat een andersoortige ontwikkeling tegen te houden.

Mocht iets hier van waar zijn, dan zal daardoor de ontwikkeling van de bevolkingsomvang nog vertraagd worden met alle gevolgen voor het draagvlak van de nieuwe provincie van dien.

Alhoewel ook deze leden van mening waren dat de zes gemeenten, die deel moeten gaan uitmaken van de nieuwe provincie, een zeer behoorlijke bestuurskracht hebben, vreesden zij toch dat er problemen en competentieverschillen zullen rijzen tussen deze gemeentebesturen en de provinciale organen. Om het populair uit te drukken: «Men zit te dicht op elkaars lip!».

Er zal een haast onbedwingbare neiging ontstaan bij het College van Gedeputeerde Staten bij gebrek aan andere zinvolle arbeid, zich meer dan wenselijk is op het terrein van de gemeenten te bewegen. Zeker op den duur als de eerste noodzakelijke organisatorische en inhoudelijke arbeid is volbracht, dreigt dat gevaar. De memorie van toelichting geeft naar de mening van deze leden al een onjuiste weg aan als op blz. 25 wordt gesteld dat het nieuwe provinciale bestuur de taak heeft een meer zelfstandige stedelijke ontwikkeling in Almere en Lelystad te stimuleren, die gericht moet zijn op het scheppen van een grootstedelijk voorzieningenniveau qua werkgelegenheid, onderwijs, gezondheidszorg en sociaal-culturele voorzieningen. Hier dreigt al een duidelijke overlapping met de taak van de gemeenten of – zoals de leden van het C.D.A. in de Tweede Kamer het zo beeldend uitdrukken op blz. 4 van het voorlopig verslag – het vervullen van dezelfde taken ten behoeve van dezelfde mensen.

Het kunstmatig laag houden van het aantal gedeputeerden en van het aantal ambtenaren komt naar de mening van de aan het woord zijnde leden onvoldoende aan dit bezwaar tegemoet. Wat het aantal ambtenaren betreft zijn deze leden er helaas niet van overtuigd, dat de Wet van Parkinson ook niet in dit nieuwe gebied een rol zal gaan spelen.

Niet alleen uit het kunstmatig laag houden van het aantal gedeputeerden blijkt dat deze provincie er niet een wordt als de elf andere. Zij krijgt ook een afwijkend financieel statuut, waarbij ten dele de objectieve maatstaf, die voor de andere provincies geldt, wordt losgelaten.

Hoeveel geldmiddelen de nieuwe provincie ter beschikking zal krijgen valt zelfs op dit moment nog niet te zeggen. Immers, de operatie moet budgettair neutraal verlopen en er is nog geen definitieve schatting van de hoeveelheid geldmiddelen, die via de verschillende departementen ter beschikking komt.

Is het ook de bedoeling, dat de provincie Gelderland gaat bijdragen nu ook daar een enkele taak, met name van de Commissaris van de Koningin, gaat wegvallen? In de nota naar aanleiding van het eindverslag doet het kabinet een minimum aanbod van 25 miljoen voor de nieuwe provincie, hetgeen aanzienlijk lager ligt dan de oorspronkelijk geraamde 30 à 40 miljoen en nog veel lager dan de 40 miljoen die de provincie zou hebben gekregen bij toepassing van het normale regime.

Deze leden achtten een bedrag van 25 miljoen wel zeer minimaal bij een taal aantal ambtenaren van \pm 200. Zij hebben bovendien hun gereede twijfels of het de regering zal lukken blijvend het budgettair neutraal karakter van deze operatie te waarborgen. Zij wensten nadrukkelijk te stellen, dat mocht dit niet het geval blijken te zijn, dit nimmer ten koste mag gaan van de andere provincies.

Deze leden realiseerden zich, dat zij niet kunnen volstaan met het uiten van kritiek op de door de regering gekozen oplossing. Zij hadden in het begin van hun inbreng reeds gesteld dat voor het onderhavige probleem geen ideale oplossing voorhanden is. Zij vroegen zich echter af of er niet een betere is dan de nu voorliggende.

Opdeling van de nog niet ingedeelde gemeenten over de aangrenzende provincies achtten deze leden verwerpelijk, met name – maar niet alleen – uit waterstaatkundig oogpunt bezien. Ook indeling bij Utrecht achtten zij volstrekt ongewenst. Blijft over indeling van de vier gemeenten bij Noord-Holland, Gelderland of Overijssel.

Deze leden hadden begrepen, dat in dat geval de vier gemeenten een zeer duidelijke voorkeur hebben voor indeling bij Gelderland.

De minister wijst erop, dat deze propositie destijds niet in deze vorm aan Overijssel is voorgelegd en dat de gedachte om Almere en Lelystad toe te voegen aan Noord-Holland en Zeewolde aan Gelderland door die provincies niet juichend is ontvangen. Provinciale Staten van Noord-Holland beschouwden het voorstel als een interimoplossing, die de mogelijkheid van een toekomstige polderprovincie op langere termijn niet mocht blokkeren.

Naar de vaste mening van de aan het woord zijnde leden is dat antwoord van Provinciale Staten destijds mede ingegeven door de gedachte dat de bedoelde toevoeging de op dat moment nog dreigende opdeling van de provincie Noord-Holland alleen maar kon bevorderen en daarvoor voelde men niets.

Provinciale Staten van Gelderland hebben zich destijds op het standpunt gesteld, dat zij gaarne het standpunt van de bevolking respecteerden en dus met een polderprovincie konden instemmen. Tevens hebben zij duidelijk willen maken geen enkele landhonger te hebben.

Daarmee is in geen enkele opzicht gezegd, dat zij een toevoeging van het gebied van de vier genoemde gemeenten aan Gelderland zouden afwijzen. Er zijn reeds – zij het natuurlijk veel geringere – banden, aangezien de Provinciale Gelderse Electriciteits Maatschappij de stroomvoorziening in het totale gebied voor haar rekening neemt.

Deze leden verwachtten – overigens niet op grond van enig overleg met het betreffende provinciale bestuur – een zodanige afwijzing niet.

Zij sloten zich wat hun voorlopige voorkeur betreft aan bij datgene wat bijvoorbeeld door de Raad van State werd opgemerkt, namelijk dat het veeleer voor de hand ligt dat een evenwichtig beleid, dat bijdraagt tot een harmonische ontwikkeling van het gebied als geheel, waarbij de specifieke eisen van het gebied en zijn sterk groeiende bevolking de volle aandacht krijgen, wordt toevertrouwd aan de besturen van bestaande provincies. Immers – aldus de Raad van State – deze beschikken over een schat aan ervaring met het besturen van gebieden, samengesteld uit een veelkleurig palet van aan hun zorgen toevertrouwde gemeenten.

Deze leden zouden het zelf niet beter hebben kunnen zeggen!

De opmerking van de minister in de memorie van toelichting op blz. 20, dat een blok op de kaart duidelijk maakt dat de indeling van Flevoland bij een bestaande provincie een zeer gekunstelde oplossing zou zijn gezien de bestaande verbindingen, bracht deze leden tot de opmerking, dat een groot deel van deze bezwaren zou worden weggenomen door van het gebied van de vier gemeenten een samenwerkingsgebied te maken ingevolge de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Tenslotte dan nog het financiële aspect. De schriftelijke stukken blijven vrij vaag over de kosten, die indeling bij een bestaande provincie met zich meebrengen. Deze leden klampten zich daarom maar vast aan het gestelde op blz. 25 van de memorie van antwoord, waarin is gesteld dat indeling van het gebied Flevoland bij een bestaande provincie zeker niet goedkoper is dan instelling van een aparte provincie voor de IJsselmeerpolders en – macro-economisch gezien – wellicht duurder. Aangezien de ministers niet bereid zijn deze cijfers hard te maken – zie blz. 5 van de nota naar aanleiding van het eindverslag – waren deze leden van mening, dat de kosten van de door hen voorlopig voorgestane oplossing niet als tegenargument daartegen kunnen worden aangevoerd.

Van de bezwaren van de minister resteert dan tenslotte nog de vertraging, die van het tot stand brengen van een andere oplossing het gevolg zou zijn. Deze leden erkenden het gevolg en zij betreurden het uiteraard dat een aantal inwoners van het gebied Flevoland dan nog langer verstoken zal zijn van het staatsrechtelijk voorrecht indirect mee te werken aan de verkiezing van leden van de Eerste Kamer, maar zij achtten vooralsnog dit nadeel op te wegen tegen het nadeel van het instellen van een nieuwe provincie met een te gering draagvlak.

Standpunt van de fractie van de S.G.P.

Deze leden onderschreven de noodzaak tot provinciale indeling van het onderhavige gebied. Alvorens echter de voorgestelde keuze van de nieuwe provincie te kunnen accepteren, dienden een aantal vragen te worden beantwoord en een aantal bedenkingen te worden weggenomen.

Op blz. 20 van de memorie van toelichting wordt onder a. gesteld dat de opdeling van Flevoland over de aangrenzende provincies niet in overeenstemming is met *wensen* van de plaatselijke bevolking.

Op blz. 13 van de memorie van antwoord wordt gesteld dat opdeling van het gebied Flevoland niet tot de *mogelijkheden* behoort.

Waarom wordt in de memorie van toelichting nog gesproken van niet *wenselijk*, en in de memorie van antwoord van niet *mogelijk*?

Om welke inhoudelijk redenen is het *nu* niet meer mogelijk?

In de memorie van antwoord wordt op blz. 14 gesproken over het mogelijkerwijze ontstaan van een mammoetprovincie indien het gehele Flevogebied zou worden ingedeeld bij één provincie.

Heeft de kwalificatie «mammoetprovincie» alleen betrekking op de oppervlakte of ook op het aantal inwoners?

Wanneer moet worden gesproken van een mammoetprovincie qua oppervlakte en/of qua inwoners?

Indien de gemeenten Noordoostpolder en Urk zouden worden opgenomen in de nieuwe provincie zullen Provinciale Staten van Overijssel ongeveer 1½ jaar fungeren in een samenstelling die niet is gebaseerd op de uitslag van een verkiezing van het overblijvende gebied.

Welke zou de politieke samenstelling van Provinciale Staten van Overijssel bij de verkiezing in 1982 geweest zijn als Urk en Noordoostpolder niet aan die stemming hadden deelgenomen?

Op blz. 7 van de memorie van antwoord wordt gesproken van veertien levenskrachtige dorpen naast de bestaande zes gemeenten. Wanneer en op grond van welke criteria is er naar de mening van de minister sprake van levenskrachtige dorpen?

De memorie van antwoord vermeldt op blz. 9 dat Flevoland met een langzamerhand volwaardige infrastructuur en een respectabel aantal inwoners *rijp* is voor een eigen provinciaal bestuur.

Kunnen de genoemde begrippen «langzamerhand volwaardig» en «respectabel» nader worden omschreven?

Hoeveel financiële middelen kan de voorgestelde provincie maximaal aan opcenten op de motorrijtuigenbelasting heffen?

In de stukken is aan de indruk niet te ontkomen dat de voorgestelde provincie als een voorbeeldig experiment voor de andere provincies zal kunnen fungeren.

Zullen de kosten van de bestaande provincies daardoor kunnen worden verlaagd en is de regering van oordeel dat de rijksmiddelen voor die provincies daardoor in de toekomst kunnen worden verminderd?

Bovenaan blz. 19 van de memorie van toelichting worden drie mogelijkheden genoemd om Flevoland provinciaal in te delen. De regering heeft gekozen voor mogelijkheid C.

Indien de Eerste Kamer mogelijkheid C. niet gewenst acht, naar welke van de andere twee mogelijkheden gaat dan de voorkeur van de regering uit?

De leden van de fracties van D'66 en de P.S.P. wilden zich in dit verslag onthouden van het maken van opmerkingen en het stellen van vragen. Wel behielden zij zich het recht voor tijdens de openbare beraadslaging in te gaan op met dit voorstel samenhangende onderwerpen.

De voorzitter van de commissie,
Mevrouw J. H. B. van der Meer

De griffier van de commissie,
Mevrouw Dijkstra-Liesveld